

CARTULARI DE LA CATALUNYA COMTAL

PORTAVEU DE L'INSTITUT D'ESTUDIS
HISTÒRICS MEDIEVALS DE CATALUNYA

**MONESTIR de
SANT CUGAT**
del Vallès

BARCELONA, juny 2004
NÚMERO 10

AQUESTA PUBLICACIÓ ES DISTRIBUEIX A TOTS ELS CENTRES OFICIALS I CULTURALS DEL NOSTRE PAÍS I A L'ESTRANGER

RELACIÓ DELS CASALS CATALANS QUE REBEN EL CARTULARI DE L'INSTITUT

DINS L'ESTAT ESPANYOL:

A Coruña:

Llar Catalana de la Corunya.

Còrdova

Centre Català de Còrdova.

Donostia:

Casal de Catalunya a Guipuskoa.

Gazteiz:

Cercle Català d'Àlaba.

Madrid:

Cercle Català de Madrid.

Pamplona:

Casal Català de Navarra.

Saragossa:

Casa Catalana de Saragossa.

A L'ESTRANGER:

ALEMANYA

Associació Catalana d'Essen (Essen).

Casal Català d'Hannover (Hannover).

Centre Cultural Català de Colònia (Köln).

ANDORRA

Centre de Cultura Catalana del Principat d'Andorra (Andorra la Vella).

ARGENTINA

Casal Català de Bahía Blanca (Bahía Blanca).

Agrupació Cultural Catalana de Mendoza (San Martín - Mendoza).

Associació Catalana "Montepío de Montserrat" (Buenos Aires).

Casal Català de Còrdova (Còrdova)

Casal de Catalunya de Buenos Aires (Buenos Aires).

Casal de Catalunya de Paraná (Paraná - Entre Ríos).

Casal dels Països Catalans de La Plata (La Plata).

Centre Català de Mendoza (Mendoza).

Centre Català de Rosario (Rosario).

Centre Català de Venado Tuerto (Venado Tuerto - Sta. Fe).

Associació Cultural Catalana (Meadowbrook - Queensland).

Les Quatre Barres (Castelar - Buenos Aires)

Mutual Catalana Germanor (Mendoza).

AUSTRÀLIA

Casal Català de Victòria, Incorporated (Melbourne-Victòria)

Radiodifusió Catalana (Victòria)

Casal Català of New South Wales, Inc (Bexley, New South Wales).

BÈLGICA

Casal Català de Brussel·les (Bruxelles)

Centre Josep Carner - Amics de la Cultura Catalana (Bruxelles) .

BRASIL

"Catalonia" Grup de Catalans de São Paulo (São Paulo).

CANADÀ

Casal Cultural Muntaner (Ste. Foy Québec)

Casal Català de Vancouver (Vancouver)

Casal dels Països Catalans de Toronto (Toronto-Ontario).

COLÒMBIA

Comunitat Catalana de Colòmbia (Santa Fe de Bogotà)

Casal Català d'Antiòquia (Medellín).

COSTA RICA

Casal Català de Costa Rica (San José).

CUBA

Societat de Beneficència de Naturals de Catalunya (La Habana).

DINAMARCA

Casal Català de Cultura a Copenhaguen (CCC) (Kobenhavn V).

EQUADOR

Asociación Catalana Ecuatoriana de Negocios (Quito)

Casal Català de Guayaquil (Guayaquil)

Casal Català de Quito (Quito).

ESCÒCIA

Casal Català d'Escòcia (U.of Edinburgh).

ESTATS UNITS

American Institute for Catalan Studies (Texas)

Casal dels Catalans de Califòrnia (Los Angeles)

Fundació Paulí Belle (Bethesda)

North American Catalan Society, Inc.

(Morgantown).

FRANÇA

Aire Nou de Bao (Bao)

Amical dels Catalans d'Alsàcia (Strasbourg)

Casal Català de Grenoble (Meaudre)

Casal Català de Tolosa de Llenguadoc (Toulouse)

Casal de Catalunya de París (París)

Centre Cultural Català de Perpinyà (Perpinyà)

Cercle Català de Marsella (Marseille)

GRAN BRETANYA

Casal Agrupació N.Catalana de la Gran Bretanya (Bournemouth).

GUATEMALA

Casal Català de Guatemala (Guatemala).

GUINEA EQUATORIAL

Casal Català de Guinea Equatorial (Bata).

HOLANDA

Casal Català d'Amsterdam (Dordrecht).

ITÀLIA

Associació Catalans a Roma (Roma),

JAPÓ

Centre Català de Kanzai (Chuo-Ku Osaka-Shi).

LUXEMBURG

Centre Català de Luxemburg (Luxemburg).

MÈXIC

Club de Empresaris Catalanes en México, A.C. (México)

Casal Català de la Península del Yucatán, A.C. (Mérida)

Casal Català de Puebla, A.C. (Puebla)

Casal Virolai, A.C. (Querétaro)

Centre Català de Guadalajara (Guadalajara-Jalisco)

Orfeo Català de Mèxic, A.C. (México).

PARAGUAI

Centre Català d'Asunción (Asunción).

PERÚ

Casal Català del Perú (Lima).

PUERTO RICO

Casal Català de Puerto Rico (San Juan de Puerto Rico).

SUÈCIA

Les Quatre Barres (Stockholm).

SUÏSSA

Amics Catalans de Berna (Schliem Bei Köniz)

Casa Nostra Baden-Wettingen /Grup Montseny (Wettingen)

Casa Nostra de Basilea (Birsfelden)

Casa Nostra de Suïssa (Wallisellen)

Casa Nostra de Zurich (Zurich)

Centre Català de Lausana (Lausanne).

URUGUAI

Casal Català de Montevideo (Montevideo).

VENEÇUELA

Associació "Nova Catalunya" de Joan Orpi (Barcelona-Anzoátegui)

Centre Català de Caracas (Caracas).

XILE

Agrupació d'Empresaris d'Ascendència Catalana (Santiago de Xile)

Centre Català de Santiago de Xile

(Santiago de Xile)

Centre Català de Viña del Mar (Viña del Mar)

Edita:
l'Institut d'Estudis Històrics
Medievals de Catalunya

Direcció:
Jaume Bertomeu

Sots-Director:
Ramon Plana

Cap de Redacció:
Lluís Goberna

**Coordinació i
Disseny:**
Lluïsa Goberna

WebMaster:
Lluís Teruel

Consell de Redacció

Col·laboradors:

Josep M. Armengou
Elvira Cuadrado
Joan Anton Font
M^a. Isabell Gallèn
Joan Panadès
Agustí Rodes
Joana Tarín

Redacció i Administració:

Av. Paral·lel, 98 Esc. B Entre. 2a.
08015 BARCELONA
Tels. 93 442 78 88
Fax 93 441 97 01

E-mail:

estament@tiscali.es
www.cartulari.es.vg

Capçalera:

Copy-Art-Institut.

Impressió:

GAM Serveis Reprogràfics.

Dipòsit Legal:

Els articles signats són de la sola responsabilitat de l'autor i l'equip del Cartulari no necessàriament ha d'estar d'acord amb el contingut dels mateixos.

Editorial

Benvolguts amics.

Us presentem el CARTULARI número 10, que per nosaltres es una efemèride, doncs fins arribar aquí, hem recorregut una llarga etapa de cinc anys. Cada sis mesos, puntualment, us l'hem entregat per a fer-vos un resum dels darrers actes de l'Institut, l'Estament, l'Hispano Egípcia i la Unió d'Artistes. Intentant tan mateix, presentar-vos diferents trets de la història i la cultura, tan fecunda, que ens han llegat els nostres avantpassats.

Treballem amb il·lusió, intentant millorar la qualitat en tots els sentits, el contingut, la presentació, augmentant el nombre de pàgines i també com podreu veure tenim més col·laboradors. Esperem, amb tot això, haver complir la nostra finalitat en aquesta etapa i seguir continuant la tasca.

L'Institut va visitar les "CAVAS FREIXENET", a Sant Sadurn d'Anoia, amb la tradicional Calçotada.

Com cada any l'Institut col·labora amb INSTECO que organitza els tradicionals sopars "La Nit del Llibre". Un bon grup d'amics de l'Institut i l'Estament i va estar present.

També hi trobareu un article sobre el Monestir de Sant Cugat del Vallès, al qual teniem pensat fer-hi una visita, però les circumstàncies ens han fet ajornar-la per una propera ocasió.

Finalment, el dia 8 de maig d'enguany, l'Estament va celebrar un Sopar de Gala, en el "Palauet Luca", on es varen imposar les corresponents Condecoracions a Cavallers i Llaços a Madones, als nous membres.

Esperant que gaudiu amb els interessants articles redactats pel nostre equip de redacció i col·laboradors, us desitgem unes bones vacances estiuenques, i fins desembre.

Jaume Bertomeu i Julià

INSTITUT D'ESTUDIS HISTÒRICS MIEVEALS DE CATALUNYA

Aquest CARTULARI és el portaveu de l'Institut, de publicació semestral. És una entitat convenientment legalitzada i domiciliada al Cap i Casal de Catalunya, i que té per finalitat aplegar als afectacions a la història medieval de Catalunya i altres activitats del nostre País.

CARTULARI

DE LA CATALUNYA COMTAL PORTAVEU DE L'INSTITUT D'ESTUDIS HISTÒRICS MEDIEVALS DE CATALUNYA NÚMERO 10

Nissagues Familiars Catalanes.....10

Tenim documentació des de fa ben bé mil dos-cents anys per poder estudiar i analitzar la història, la genealogia i l'heràldica dels Països Catalans.

Apunts d'una sortida.....12

Visita a les Caves Freixenet, de llarga tradició familiar vitivinícola, extensiva arreu del món.

Oratòria Cavallers i Joglars.....14

És en la baixa Edat Mitjana quan s'abandona el llatí com a llengua usualment escrita.

Els primers màrtirs protestants catalans.....22

Raimon de Penyafort, primer inquisidor que es va assentar a la ciutat de Barcelona..

Joglars, Trobadors i Llegendes.....24

Una trilogia del que va significar la poesia en la nostra cultura, durant l'Edat Mitjana.

Portada	1
Monestir de Sant Cugat del Vallès.	
Casals Catalans	2
Relació dels Casals d'arreu del món.	
Editorial	3
Redacció i administració.	
Informa	5
Les nostres activitats.	
Sopar de Germanor	6
Presentació del Cartulari 9.	
Curiositats	8
Preguntes sense resposta i un minut de Saviesa	18
Reunió Consell Suprem	19
Estament de Cavallers Nobles	20
La Nit del Llibre	31
Notícies	37

Joan XXIII a Esparraguera..... 26

L'escultura del Papa Joan XXIII, realitzada per l'escultor Ramon Cuello.

Els càtars..... 28

La ideologia càtara neix a L'Europa del segle XII i es desenvolupa plenament durant el segle XIII, expandint-se principalment a la zona de L'Occitània.

Mare de Déu de la Roca...32

L'Ermida està ubicada sobre les restes d'un antic Castell Feudal datat els segles XII - XIII.

Monestir de Sant Cugat del Vallès..... 34

Aquest magnífic conjunt monumental va ser el més important del comtat de Barcelona

I n f o r m a I n f o r m a

19 de desembre 2003

Sopar al restaurant "**Hotel St. Moritz**" de Barcelona i presentació del **CARTULARI** número 9.

20 de gener 2004

Conferència del Senyor En **Josep de Alberto** (egiptòleg, Delegat Cultural de l'**Associació Hispano Egípcia**) a l'auditori de la "**Casa del Mar**" de Barcelona, amb el títol "**ENIGMES D' EGIPTE**".

15 de febrer 2004

Inauguració i benedicció a l'església parroquial de **Santa Eulàlia d'Esparreguera**, de l'escultura de **Joan XXIII**, realitzada per l'artista escultor **Ramon Cuello**, membre de l'Estament i de l'Institut.

28 de febrer 2004

Visita a les "**CAVAS FREIXENET**" a St. Sadurni d'Anoia (Alt Penedès) i posterior **Calçotada** al Restaurant "**Sol i Vi**", en el terme municipal de Subirats.

11 de març 2004

Conferència del Senyor En **Josep de Alberto**, (egiptòleg, Delegat Cultural de l'**Associació Hispano Egípcia**) a la **Biblioteca Pública Arús** de Barcelona, amb el títol "**ELS TEMPLERS A EGIPTE**".

25 de març 2004

Conferència del Senyor En **Agustí Rodes i Català**, (escriptor) a la **Biblioteca Pública Arús** de Barcelona, amb el títol "**VIURE SENSE EL DECRET DE NOVA PLANTA**".

1 d'abril 2004

Conferència del Senyor En **Angel Gordon**, (Vicepresident de l'**Associació Hispano Egípcia**) a la **Biblioteca Pública Arús** de Barcelona, amb el títol "**ENTITATS DE LA NATURA**".

2 d'abril 2004

Reunió del **Consell Suprem i Senat** de l'Estament, a la seu de l'Institut.

8 de maig 2004

Imposició de **Condecoracions i LLaços** de l'Estament i posterior Sopa i Ball de Gala al "**Palauet Luca**", de Barcelona.

SOPAR DE GERMANOR

Presentació **CARTULARI**

Com cada desembre i a les portes de Nadal, es va fer el SOPAR de GERMANOR per presentar en aquesta ocasió el **CARTULARI** n° 9.

Es va celebrar al Restaurant de l'Hotel St. Moritz de Barcelona. Va resultar el marc ideal, per l'elegant i acollidora decoració i sobre tot pel menjar d'una gran qualitat i amb molt bon servei.

Ens va animar el sopar l'amic en Joan Panadès amb les seves anècdotes i molts bons acudits. Tambè va ressaltar el treball realitzat per tot l'equip que fa possible el Cartulari.

Més tard es van rifar els nombrosos i magnífics regals (ens agradaria citar-los tots, però seria una llista molt llarga), que com sempre, ens aporten els molts amics que tenim a l'Institut.

Aquesta vegada vam demanar l'ajut de l'amic en Lluís Teruel, que va portar a terme el sorteig amb gran encert.

Tots els assistents es van trobar a la taula un petit present de Nadal, cedit per "Herederos de Juan Panadés."

Finalment, com sempre, es va entregar a tothom un exemplar del Cartulari.

No ens cansarem d'agraïr a tots els que ens donen suport amb la seva col·laboració, aportació i assistència als nostres actes, perquè gràcies a ells podem seguir endavant. ☐

CURIOSITATS

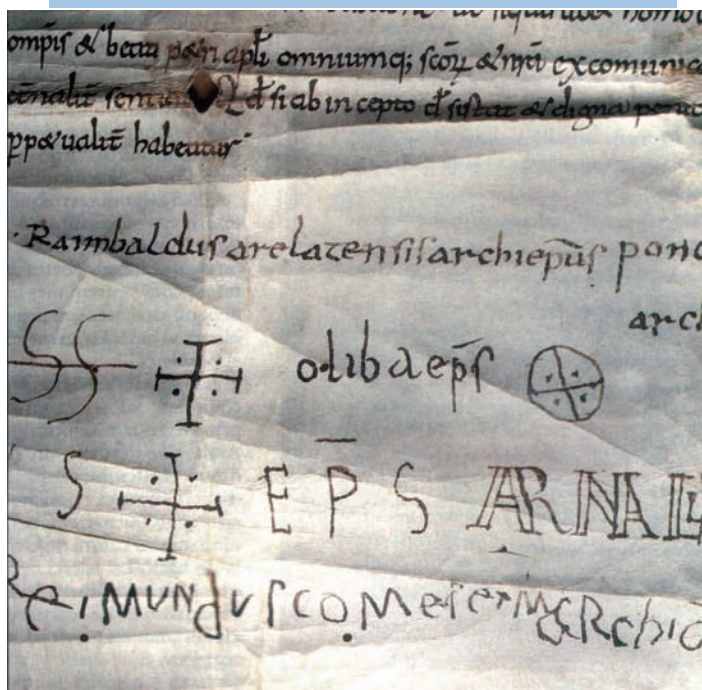
En contra del que pogués semblar, a l'edat mitjana, aquella època de plagues, croades i càstigs bíblics, no s'estilaven les bacanals gàstriques: *la gola era una temptació satànica*. **Ramon Llull** va escriure sobre un sabater tan pobre que ficava un tall de cansalada a l'olla, com si fos una bosseta de te, i la tornava a guardar al rebost

A Manresa (Bàges) se celebra al febrer un mercat medieval. Aquest any va ésser la VII edició de la Fira de l'Aixada, on unes 600 persones recrearàn el temps medieval.

L'Abat Oliba impulsà la construcció de diversos monestirs i esglésies (Sant Pere de Roda, Cardona, Montserrat...) i la creació d'escoles, sent també un notable escriptor. Va ser, sens dubte un dels principals personatges de la nostra història a l'època medieval.

Gravat de l'any 1504, pertanyent al "Libre dels articles de la fe" o "Apostrophe Raimundi", on es representa en el dibuix, a Ramon Llull, el patriarca de les lletres catalanes.

Signatura de l'Abat Oliba, Bisbe de Vic, d'un document datat l'any 1038.

L'espai urbà de Barcelona es caracteritza a la baixa Edat Mitjana per la construcció d'unes noves muralles i la febre d'edificació.

Interior del Museu Episcopal de Vic

El Museu Episcopal de Vic compta amb un nou edifici projectat pels arquitectes Federico Correa i Alfonso Milà que conserva l'estètica medieval dels carrers que envolten el casc històric.

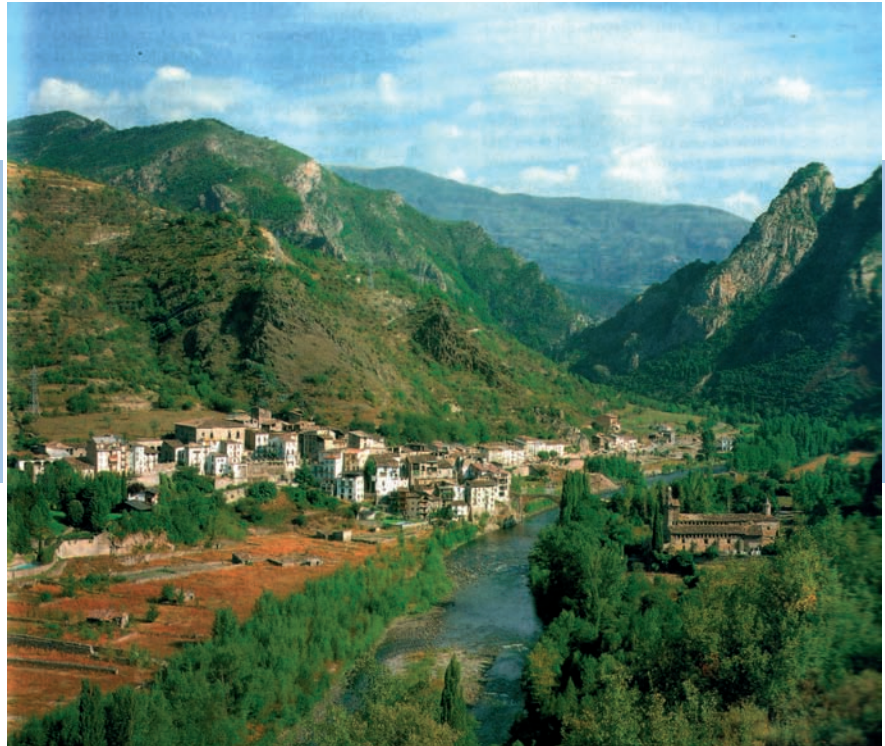
Fragment d'un gravat que representa els gremis i oficis, de l'Edat Mitjana

Els **gremis medievals** es troben a l'origen de la vocació industrial de l'economia catalana, segons l'historiador econòmic Antoni de Capmany. Per exemple, els fabricants de cordes de cànem i d'espardenyes, organitzats en gremis des del segle XII, elaboren les seves primeres ordenacions el 1453.

La relació entre Barcelona i la resta de Catalunya durant els darrers segles medievals reflecteix la preeminència **del Cap i Casal**.

El **Pallars Sobirà** proporciona al viatger una bona dosis de naturalesa i cultura que permet conèixer la bella població de **Gerri de la Sal**. El seu atractiu es divideix entre les restes del seu passat medieval, encara conservades, i les extraccions de sal que van tenir lloc en aquesta zona rural de Lleida, fins no fa gaire.

Panoràmica de Gerri de la Sal. A la dreta es pot veure l'antiga abadia benedictina de Santa Maria de Gerri.

Recopilació i extractes de diverses fonts que parlen de la història del nostre país.

INSTITUT DE TÈCNiques DE LA
COMUNICACIÓ ORAL

JOAN PANADÈS

Professor d'oratória

Cursos, Seminaris i Classes Particulars de:
EXPRESSIÓ ORAL, VEU, TÈCNiques DE REUNIONS I PRESENTACIONS

Balmes, 74 - pral. 2a.
08007 BARCELONA - Tel. - Fax 93 488 16 48

Nissagues Familiars Catalanes

COM TOTS SABEM, TENIM DOCUMENTACIÓ DES DE FA BEN BÉ MIL DOS-CENTS ANYS PER PODER ESTUDIAR I ANALITZAR LA HISTÒRIA, LA GENEALOGIA I L'HERÀLDICA DELS PAÏSOS CATALANS.

Josep M. Armengou. *Periodista*

L'estudi i propagació de les nissagues, les famílies, la gent...arrels determinants de la propietat pairal de cases i terres, que d'altra banda implica necessàriament, el bestiar i les aigües, però això sí, en una zona orogràfica, o si volem, geogràfica, molt concreta. Les capçaleres de les comarques del Ripollès, Berguedà i Alt Urgell, incloent-t'hi la Cerdanya.

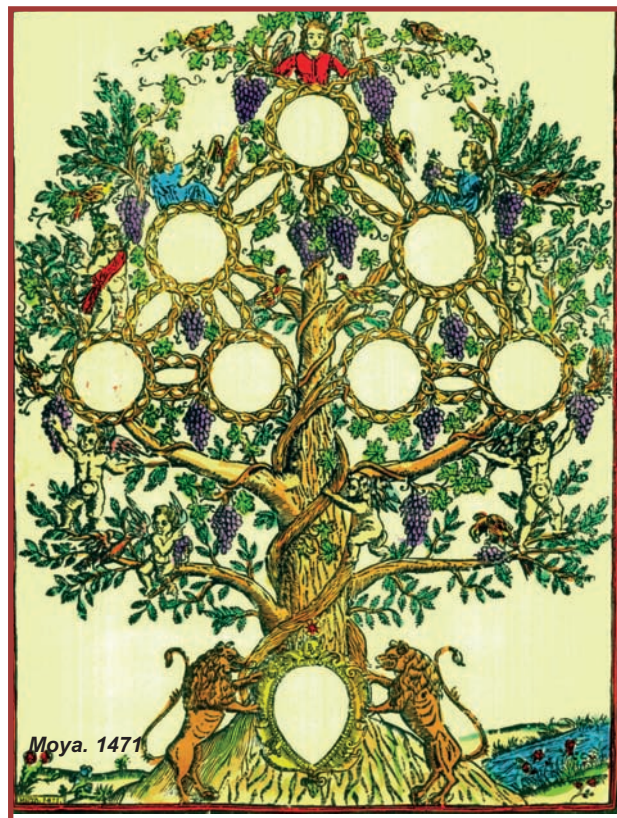
No és moment ara i aquí per recopilar la història ja coneguda. Hi ha nombrosos estudis i investigacions donades a conèixer al llarg dels anys i encara dels segles, mitjançant tot tipus de medis de comunicació, des dels pergamins, avui arxivats i custodiats, fins els llibres, passant, ja en els nostres dies, per les últimes novetats tecnològiques dels àudio-visuals, documentació a la que tenim que afegir la tradició i les llegendes, tanmateix puntals de les nostres arrels.

Dins aquesta història coneguda i en quant a persones i famílies es refereix, hi ha gairebé desconeguda i menys estudiada fora de casos puntuals, la història d'altres famílies, d'arrel pirinenca totes, que varen tenir en la gestació catalana tanta o més importància que els Comtes, Vescomtes i Marquesos o Ducs i si voleu també els Comtes-Reis del Casal de Barcelona i de la Corona Catalano-Aragonesa ja que aquests -al meu entendre-, van ser expansionistes essencialment i no només per foragitar d'una vegada "el moro" i l'islam de les nostres terres, sinó també com a conqueridor de terres més enllà de l'Ebre, mentre les nissagues pirenaïques de soca-arrel i mil·lenàries, varen ser essencialment creadors de propietat diferenciada d'altres, avui en diríem, nacionalistes.

Famílies Primigèniques

Però arribats aquí, sorgeix la pregunta: Quines varen ser aquestes petites però grans i desconegudes nissagues, famílies sense més titulació que la de *Nobles Cavallers*, *Senyors* o com a mes *Barons*? De qui coneixem la història gracies als "*scritoriums*" monacals de Ripoll, La Seu d'Urgell o Cuixà. Veiem una molt petita -per raons d'espai-, història d'una d'aquestes famílies primigèniques.

Any 1086.- Huc de Mataplana ja el tenim documentat. Casa Pairal l'avui excavat i en part restaurat- els treballadors segueixen- Castell, en la cruïlla de la carretera que surtin de Gombreny porta cap a Montgrony i Castellar de Nuc.

Un incís etimològic. Hug és un patronímic, Hug, Huguet, d'arrel germànica. Nuc es un geogràfic d'arrel celta-vascoide-pirenaica, més antiga que el patronímic. Nuc és un brollador d'aigua (les fonts del Llobregat). Malauradament els savis oficials d'avui no han fet distinció etimològica i tot ha quedat en el patronímic fins i tot mal escrit. És Castellar de Nuc.

Els Mataplana tenen domini sobre part de les vessants ceretanes del Moixeró i el Pedró dels Quatre Batlles (la Tosa d'Alp) i en el Berguedà tota la capçalera Est del naixement del riu Llobregat fins el riu Freser i per l'Oest fins a Bagà.

Família Mataplana

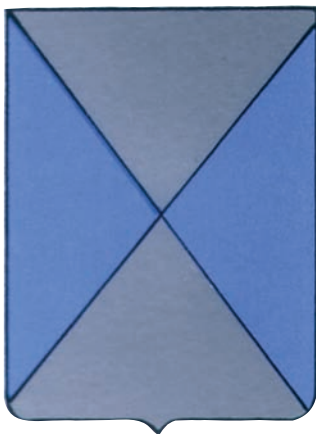
Aquí rau la família dels Pinós amb Casa Pairal a Bagà. Els dominis s'extenen des de la "frontera" Est del domini del Casal dels Mataplana fins el Pedraforca per l'Oest i pel Nord també pel límit del riu Segre per les vessants del Moixeró i el Cadí. Aquesta família serà la que tindrà més protagonisme. Per casoris, compres i hereditats, quan no por simple geo-política s'expandeix cap al sur i arriba al Solsonès i inclòs a la Segarra.

Família Pinós

Una altra petita però gran família és la dels Josa, amb Casa Pairal al poble de Josa, enclavat entre les estribacions Sud del murallam del Cadí i les estribacions Oest del Pedraforca i per l'Est amb els límits del Pinós. També per casoris, herències i compres, queden units als Pinós i de retruc als Batallant. **Aquesta trilogia familiar, Mataplana, Pinós i Josa te doncs un paper primordial en l'assentament pirenaic de la gestació de Catalunya, en la gestació de les seves arrels.** Això passa, essencialment en els segles X al XII. Quedem-nos amb aquesta família per aprofundir una mica en personatges i cronologia, però abans situem al lector el que era fa mil anys viure en un poblet de quatre cases i un castell, alhora de la veritat un casal fortificat, essencialment amb troncs i fang, (a 1431 m.a.) i només amb un accés relativament fàcil per les ribes del riu ja que els colls de Colell (1845 m.a.) i La Balma (1550 m.a.) a l'Est cap a Bagà o el coll de Josa (1625 m.a.), cap a la Seu d'Urgell, eren pràcticament impossibles de transitar ni pels cavalls, nou mesos a l'any. De totes maneres varen ser protagonistes d'arrelament amb sentit de propietat de terres, bestiar i aigua, amb assentament d'una família.

Família Josa

Any 1086.- En la documentació ja citada abans referent als Pinós, a més a més dels veïns Mataplana, també i figuren els Josa.

Segle XII.- Al llarg dels anys mil cent, la documentació sobre els Josa és més aviat d'assentament en els seus dominis i de contactes amb el veïnatge, però la cristallització del protagonisme, digne d'investigar i que pràcticament no s'ha fet fora de Serra i Vilaró (1930) no s'assumeix fins més tard. Deixant una molt, però determinant relació.

Any 1258.- Ramon de Josa en ser citat en la documentació es titula "*Molt Noble Senyor*", "*Noble Cavaller* o inclús "*Baró de Josa*". Això ja dona una ponderança de la nissaga. Alguns historiadors creuen que ja havien començat l'expansió i eren "*Senyors*" de Tuixent i Gosol, o sigui cap el sud per la lleva del riu.

Any 1269.- Blanca de Josa es priora del monestir de Valldaura (Barcelona). Es indubtable doncs que ja feia anys que els Josa, directament o a través dels Pinós de Bagà, tenien relació fins i tot amb el Casal de Bar-

celona, segurament a través del bisbat de Solsona. Més difícil que fos a través del bisbat d'Urgell.

Any 1293.- Bernat de Josa, fill de Guillem de Josa es casa amb Elinor, filla de Galceran de Pinós. Ja tenim l'acoblament inclús més que familiar, d'interessos i dominis (terres, boscos, aigües i bestiar), amb una nissaga tan important com els Pinós. I com dèiem abans, ja està consolidat el domini d'Est a Oest, dels Mataplana, Pinós i Josa. I així una munió de molts determinants documents sobre les arrels pirenaïques catalanes.

Segle XIV.- La història és palesa. Les grans nissagues van desapareixent. En el cas que estudiem, primer desapareixeran els Mataplana, després els Josa i al final els Galceran. La Casa Comtal de Barcelona assumirà no tan sols el protagonisme, sinó també el comenament de la Catalunya que arribarà fins l'Ebre un cop foragitats els "*moros*".

A modus de complement citem a Ramon de Josa, Noble Cavaller i Senyor de Josa, que a cavall dels segles XII i XIII havia abraçat el catarisme sota el comenament d'Arnau de Castellbó, (Alt Urgell, camí del Pallars Sobirà).

El catarisme a la Catalunya pirenaica que estudiem, la de les arrels i molt especialment a la Cerdanya per raons orogràfiques, va tenir i té molta importància. Els Josa varen ser molt determinants en la seva expansió per la vessant Sud del Cadí-Moixeró. La investigació sobre el catarisme ha ressuscitat en l'acabament del segle XX però, malauradament els historiadors conscients i responsables -els seus llibres- es poden contar amb els dits d'una mà, a casa nostra, per més que es facin rutes turístiques dels "*Bons Homs*" des de Berga o Bagà fins el Castell de Montsegur. Es el problema del turisme de masses pel Pirineu per més que visita llocs molt determinants en les arrels de la nostra història.

I acabem amb unes breus referències cronològiques dels Josa.

Bernat de Josa, benedictí, abat dels monestirs de Breda i Cuixà i Bisbe de Vic. **Guillem de Josa**, famós bandoler. **Guillem Ramon de Josa**, un dels testimonis de la coronació de Martí l'Humà. **Isabel de Josa**, sense pertànyer a cap orde religiosa, aconseguí permís pontifici per predicar públicament a la Catedral de Barcelona... I curiós, però que passa encara avui en quan a estatus social familiar, **Francesc de Josa i Agulló** (segle XVIII) fou exiliat per Felip V a Roma, per anar en contra d'ell, mentre Joan, germà de l'anterior, va abraçar la causa de Felip V en contra de Catalunya... **Així fou, i és, la nostra Història.** ☐

CAVAS FREIXENET

APUNTS D'UNA SORTIDA

Per Lluís Goberna

El dissabte 28 de febrer sortíem de la Plaça de Catalunya direcció a Sant Sadurní d'Anoia (Alt Penedès), corresponent a una amable invitació de les Caves Freixenet, que, com sabeu, son de llarga tradició familiar vitivinícola, extensiva arreu del món.

Caves Freixenet als anys 30

Després de l'acostumada breu parada, vàrem arribar al lloc de destí. Durant tot el camí ens preguntàvem si també veuríem les sexi "bombolletes", però ens vàrem quedar amb les ganes lògicament. El bonic paisatge es va convertir ben aviat en una immensa quantitat de vinyes. Precisament els caves de **Freixenet** estan elaborats amb el raïm de vinyes seleccionades i supervisades al llarg del seu cicle; es transforma el most en vi i, ja a l'ampolla, en vi espumós.

En arribar a les Caves ens van passar un Àudio-visual on s'explicava més o menys, els secrets de la llarga tradició d'aquesta marca de cava. Després d'un llarg passeig per l'interior del recinte -en principi per la part més antiga i amb solera de les caves- envoltats per milions d'ampolles, vàrem tenir el goig d'escoltar a l'escultor i amic **Ramon Cuello**, les explicacions sobre la creació de l'escultura d'un veremador (de bronze) realitzada per ell mateix, per encàrrec de la casa **Freixenet**.

Posteriorment la guia que ens explicava l'envelliment del cava i la seva manufactura, ens va fer pujar a un trenet, que encara ens va endinsar més al cor de les extenses i tecnològicament avançades instal·lacions, dedicades a la seva producció.

"L'estació" final va ésser molt ben acollida pels visitants: una excelent copa de cava...i a la botiga on, quasi tothom, varen fer les seves compres, la majoria, com es lògic, del preat líquid.

El dia va ser fred però va sortir un sol força acollidor. Deles caves, vam anar al **Restaurant-Hotel "Sol i Vi"**, típica Masia catalana situada en el terme municipal de Subirats, a les rodalies de Sant Sadurní. Allí vam gaudir d'una bona **Calçotada** i un excel·lent dinar.

Després d'una animada sobretaula en la qual es varen anunciar diversos actes pels propers mesos, vàrem tornar a Barcelona quan encara no eren les vuit del vespre. ☐

La bella comarca del Penedès fou coneguda pels seus vins des de l'antiguitat clàssica.

Fa més de 150 anys, aquí, en la petita població de Sant Sadurní d'Anoia, ja existia una empresa dedicada al comerç i exportació de vins, propietat de la família Sala. Quant a principis del segle XX, Dolors, filla de Joan Sala, es casa amb Pere Ferrer, pertanyent a una família de viticultors del Penedès, els tres fundaren Freixenet per elaborar el llavors nombrat "**champan**".

El nom de la marca corresponia al renom en què era conegut en la regió Pere Ferrer, fill petit dels propietaris de la finca **La Freixeneda**

Oratòria, Cavallers i Joglars

2ª Part l'Edat Mitjana

Pel Professor Joan Panadès

Com és ben conegut, l'Edat Mitjana és, segons els historiadors, el període de temps comprès entre la caiguda de l'Imperi Romà -any 476- i la presa de Constantinoble pels turcs -any 1453-. Ordinàriament es divideix en alta i baixa.

D'altra banda, els humanistes anomenaven Edat Mitjana al període en què els escriptors no empraven la llengua parlada i seguien expressant-se en frases llatines. És en la baixa Edat Mitjana que s'abandona el llatí com a llengua usualment escrita i comença la formació literària de les llengües romàniques.

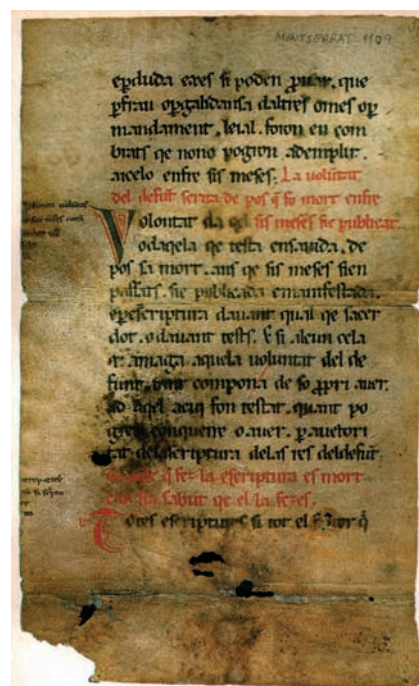
Vicus, a la seva obra Ciència Nova opina que la humanitat iniciava novament un estat de barbàrie anàleg al dels temps més antics esmentats per les llegendes. Arriba a dir que en aquells temps "*malaurats*", temps de la segona barbàrie, "*les nacions van recaure en el mutisme*", ja que durant molts segles no ens ha arribat cap escrit en llengües vulgars i el llatí bàrbar d'aquells temps només era entès per un nombre reduït de nobles, tots eclesiàstics.

Altres parts del món, especialment l'extensa península d'Àrabia, Pèrsia i Síria, van resplendir de forma sobtada amb el desenvolupament de les ciències i el progrés de les arts i les lletres, esperonades per una nova fe restaurada pel coneixement de la Terra. Els mateixos segles, aquí considerats l'edat de les tenebres, van ser allà l'edat de la llum per excel·lència.

L'Edat Mitjana, és a dir, la fase de retracció, de patiment i de mort aparent, no va existir més que per als cristians d'Europa i va coincidir amb el període durant el qual el cristianisme, sota la seva forma catòlica i romana, fou acceptat sense protesta ni heretgia per part dels fidels occidentals.

Com a exemple:

El jueu era odiat com estranger de raça i de religió; però com a agent de negocis era indispensable: aquest fou l'origen de la teoria jurídica segons la qual el jueu fou considerat serf del rei i dels senyors. En una gran extensió del món feudal, cada senyor tenia el seu jueu, com tenia el seu teixidor o el seu ferrer.

Document considerat el més antic que es coneix, escrit en llengua catalana i que és una versió de "Forum Iudicum" visigòtic, del segle XII. Es un prova que l'ús de la llengua vulgar a l'administració -al costat del llatí- fou implantat abans que en altres països.

És en els monestirs on es conserva la cultura a través de les biblioteques formades per molts manuscrits que els monjos escrivans perpetuaven, l'oratòria pràcticament desapareix i queda reduïda a l'oratòria sagrada.

Podríem dir que és un període en què l'oratòria està apartada de la cultura important. Només l'establiment de les ordres de cavalleries, els joglars i trobadores (termes que sovint es confonen i que diferenciarem) mantenen el que més o menys podríem considerar un aspecte important de la cultura i de la comunicació oral.

La noblesa i la cavalleria

L'estructura de les relacions entre els senyors i els seus vassalls feudals i entre els camperols i els propietaris, va determinar que a poc a poc anés reservant-se la paraula "*nobiles*" (amb la qual es va designar en llatí els membres de la classe senatorial del Baix Imperi) per referir-se al grup reduït de persones que en l'època postcarolíngia podien presumir de la rara condició de ser lliures. Durant els segles X i XI l'ús d'aquest terme es va circumscriure encara més, limitant-lo a aquelles persones que podien donar protecció.

Detall del *Llibre dels Usatges i Constitucions de Catalunya*. S. XIV.

Gairebé al mateix temps que s'estableix aquesta cavalleria reial a Europa, arriba -s'ignora d'on, si de l'Índia, de Pèrsia, de Dinamarca o d'Anglaterra- una cavalleria fabulosa, extravagant, pagana, en una paraula, novel·lesca, que s'infiltra amb una rapidesa sorprenent a la imaginació i costums de tots els pobles cristians, i fins i tot arriba a barrejar-se amb llur creença religiosa.

Els mateixos exèrcits de les croades no poden evitar aquest nou gènere d'heretgia. Per salvar la cavalleria reial, se li imprimeix un caràcter religiós. **Aleshores s'institueixen els Hospitalaris, els Templers i els Teutònics.**

Cavaller. Museu d'Art de Catalunya

Breus comentaris històrics de la cavalleria

Mr. E. J. Delecluze, distingeix dues classes de cavalleria: la cavalleria històrica i la cavalleria novel·lesca. En explicar l'origen i història de la primera, diu que a la unitat monàrquica que Carlemany va tractar d'establir a l'Europa cristiana, va succeir l'anarquia causada pels poders aïllats d'una multitud de petits sobirans. D'aquí va néixer el feudalisme, i del feudalisme, la cavalleria.

En el seu origen la cavalleria no és més que una institució purament militar, força bona en si, però prou dolenta si se la considera de forma general, ja que es posà a la defensa d'interessos particulars.

Miniatura del manuscrit del "Roman de la Rose", que es conserva a la Biblioteca Universitària de València.

La dona i els trobadors

Malgrat la gran quantitat de treballs d'eminents medievalistes, queda molt per dilucidar respecte al llarg període que transcorre del segle XI al XV.

No obstant, sí que s'ha escrit i de manera potser definitiva, sobre la filosofia i la literatura de l'Edat Mitjana. Els romanistes d'arreu del món han posat les bases, almenys en allò essencial, respecte a l'origen de la majoria dels grans gèneres literaris: poesia èpica de les cançons de gesta, poemes de la taula rodona, **poesia lírica dels trobadors**, poesia dramàtica dels misteris i els miracles, poesia còmica de les farses.

Miniatura del "Còdex Manesse"

No hi ha dubte que la condició de dona es descriu de forma molt diferent, i sovint contradictòria, a un *fabliau* (conte breu en vers que solien recitar els joglars al final dels banquetes) o a un poema de trobadors. En tindrem una opinió diferent si consultem fonts d'informació tan oposades com un poema de Chrestien de Troyes, en què la dona, divinitzada, pot exigir-ho tot del seu *chevalier servant*, i els judicis severos dels pares de l'Església, sense parlar del famós concili de Maçon, en el qual per escassa majoria de vots es decideix finalment que **la dona té una ànima**, com l'home.

S'ha dit que l'Edat Mitjana és misògina; probablement per influència de la religió cristiana, ja que els Pares de l'Església no són suaus amb ella: *sobirana pesta*, *porta de l'infern*, *arma del diable*, *sentinella avançada de l'infern*, *sageta del diable*, són els epítets que li dediquen Sant Joan Crisòstom, Sant Antoni, Sant Jeroni... Després, tots els predicadors continuaran la tradició. Ara bé, si els propis clergues es mostraven tan severos amb les dones, com podia el cavaller del segle X experimentar certa tendresa pel sexe dèbil? Res de més brutal que un cavaller de l'època heroica, un **fervestu**, és a dir, un home vestit de ferro.

La segona edat feudal i la dona

Com s'han suavitzat, doncs, els costums fins el punt de donar a la dona aquella funció eminent que tindrà a la societat cortesana de la segona edat feudal?

La raó profunda d'aquest canvi en els costums és la transformació important que l'Església va introduir, a poc a poc, a la Cavalleria.

No podent impedir completament la guerra, que era la raó de viure més important per als *fervestus*, l'Església prova, com a mínim, d'humanitzar-la, cristianitzar-la; va aconseguir fer entrar en raó els barons batalladors, i aprofitant la seva por a l'infern i al diable, els va amenaçar amb la terrible arma de l'excomunió. Sense esperar que després d'una vida de lluites i pillatges els cavallers penedits, en els seus últims anys, anessin a esmenar-se a un monestir, va aconseguir almenys que observessin *la treva de Déu*: durant l'Advent, la Quaresma, el mes de maig, les quatre tèmpestes, els dies de festa i totes les setmanes des del dimecres a la nit fins al dilluns al matí, estava prohibit batre's sota pena de rebre l'anatema, amb una cerimònia que havia estat ideada per atemorir els més valents. L'Església no va creure que pugues exigir més, però era un canvi important en la vida dels senyors feudals. Tots aquests aconteixements van fer que els cavallers tractessin amb més deferència i humanitat, la condició de la dona. ☐

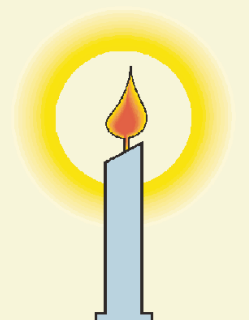
Miniatura del Còdex Manese

LAS VELAS
DE
Mariam

Fabricación de todo tipos de velas
y velones, siguiendo el método,
artesanal en toda su elaboración.
Máxima calidad en todas las
materias primas.

Artesanía,
Tradición y
Sabiduría

CERERA MARYAM S.L. Polígono Industrial Can Castells
CL/ Juan de la Cierva 8 d 08420 Canovelles - Barcelona
(SPAIN) telf. (☎34) 93 840 02 39 fax.(☎34) 93 840 13 04

Preguntes sense resposta

Que freda se'm queda l'ànima quan veig la perversitat dels homes!

Es maldat? set de venjança? o és la justícia de l'ull per ull?

Com pot ser que existeixin ments, del color que siguin, capaces de fer tant de mal?

On és l'amor als altres? El respecte per la vida?

No existeix, no existeix per aquestes gens menyspreables.

D'on surten aquestes ments dolentes que fan tan de mal?

Als uns els interessa només el poder pel seu profit, el diner, figurar entre els grans. Grans, en què?

En perversió, diria jo.

D'altres la venjança és el seu desig, amb raó o sense.

Jo no crec que la mort i la destrucció sigui la millor manera de canviar un món com el que ens ha tocat viure, ple d'odis, de desitjos desmesurats de poder, d'ostentació i de tantes idees equivocades.

Justícia! reclamen, som innocents, els nostres fets tenen justificació!

Qui justifica la mentida, el desig de venjança, l'ambició i d'altres perversitats?

Egoisme, només es pensa en viure bé, en gaudir del millor sense miraments, sense tenir pietat d'aquí qui es perjudica i dels patiments dels altres.

Naixem nus i quan marxem res ens emportem. Perquè doncs tantes ambicions? I tant d'odi?

No seria millor deixar un bon record del nostre pas?

Que parlin de nosaltres com a gent que volien la convivència pacífica entre els homes, que varen crear un món on es podia viure en pau, sense patiments, sense fam, sense maldat, sense venjances ni egoismes.

Amb tot això, al mig d'aquesta barbàrie, hi ha una cosa bona, neix una nova Primavera, la Natura, passi el que passi, sempre ens ensenya la seva cara bonica.

Per què els homes no aprenem a respectar el món i les lleis divines?

El sol surt cada dia per a tothom.

Joana Tarín

març 2004

Un minut de Saviesa

Quant les forces del bé s'enlairen un pam, les forces del mal s'enlairen un metre.

El savi dubta de tot, inclús del seu saber; el neci està segur de tot.

D'aquell que t'ha fet un bé, no pots oblidar-te'n mai.

Els desastres del món neixen de l'odi del món; la felicitat és fruit de la generositat.

Noble es aquell que s'ennobleix per la virtut; degenerat es el que no té cap virtut.

Ningú al món pot agafar una rosa sense punxar-se amb les seves espines.

Si perdonem molts cops a un neci, farem d'ell un ésser encara més neci.

La millor manera de venjar-se d'un ser malèfic, es no assemblar-se a ell amb res.

La pedra que ha sigut llançada a l'aire, no és dolent que caigui sobre del cap d'aquell que l'ha llençat.

Reunió CONSELL SUPREM

El propassat 2 d'abril va tindre lloc la Reunió del Consell Suprem de l'Estament i Senat, a la seu social.

Durant l'acte es va informar de les últimes activitats realitzades i es va fer la convocatòria del tradicional Sopar de Gala amb l'Imposició de Condecoracions a Cavallers i Llaços a Madones.

També es va acordar portar a terme la creació d'un Senat de Madones, òrgan consultiu de l'Estament.

Seguidament i com a cloenda de l'acte, es van nomenar dos nous Senadors; els Srs. En Joan Rodríguez i En Raimon Clua.

Una vegada finalitzada la reunió del Consell, tots els assistents van ser convidats a un esplèndid lunch, per la Gestoria Forest i Carrillo. ©

ESTAMENT DE CAVALLERS NOBLES DEL PRINCIPAT DE CATALUNYA

El passat 8 de maig, va tenir lloc a "El Palauet Luca" de Barcelona, la cerimònia de IMPOSICIÓ DE CONDECORACIONS I ENTREGA DE CREDENCIALS A CAVALLERS I LLAÇOS A MADONES, amb Sopar i Ball de Gala.

Com a acte de benvinguda, es va servir un exquisit aperitiu, i posteriorment es va donar pas a l'inici de la cerimònia.

Després de fer la salutació a tots els presents, és va llegir com es costum, un breu però interessant resum històric de l'Estament, en atenció als nous membres i convidats que no ho conèixien i es va fer també, la presentació del **Consell Suprem i Senat**.

Mossèn Jaume Bogunya, va fer la benedicció de les diferents condecoracions i seguidament es va fer la **Imposició de Condecoracions a Cavallers i Llaços a Madones**.

Tal com es va acordar en l'ultima reunió del Consell Suprem, es va fer el nomenament oficial del nou **Senat de Madones**, en el qual es va lliurar el corresponent decret a cada nova Senadora.

Acabat l'acte es va servir un excel·lent sopar, i per fer la cloenda, el **Gran Mestre** va dirigir unes paraules als assistents brindant pels nous Nomenaments i Imposicions.

I com un bon sopar es mereix un bon final, la festa va continuar amb un animat ball i barra lliure fins la matinalda. ☐

ELS PRIMERS MÀRTIRS PROTESTANTS CATALANS

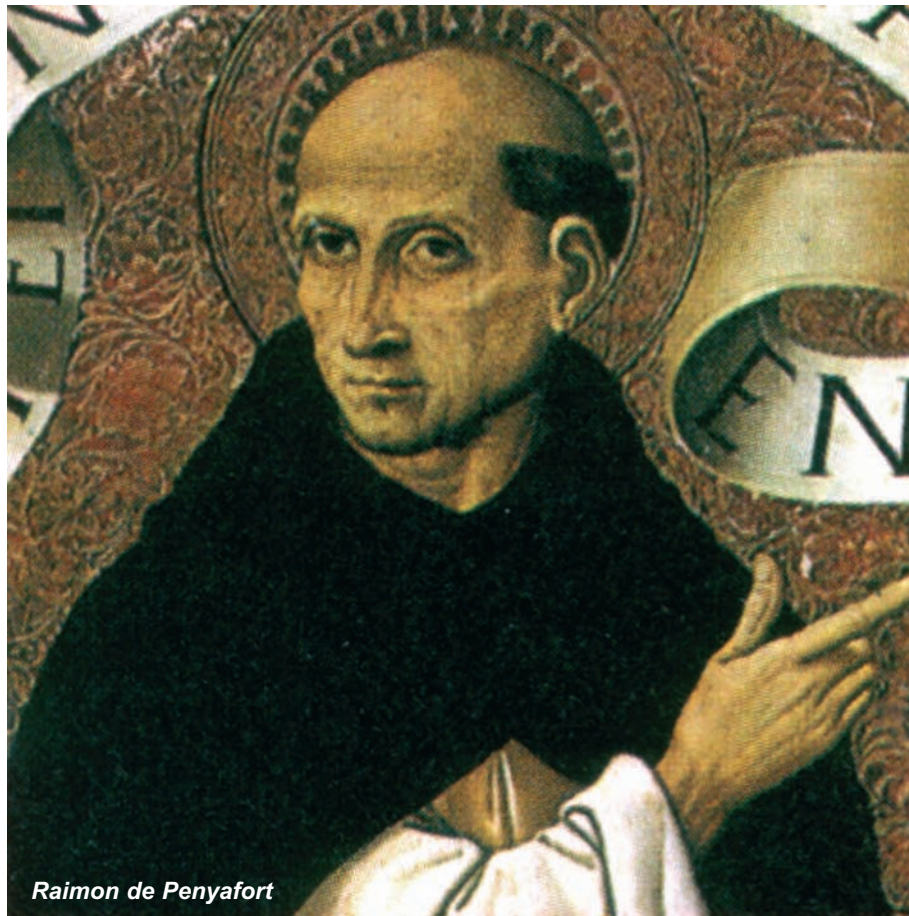
Extret del llibre

Un tast d'història de Catalunya,
d'Agustí Rodes i Català

Raimon de Penyafort, primer inquisidor que es va assentar a la ciutat de Barcelona

La història dels primers màrtirs catalans, no catòlics, víctimes de la persecució de la Inquisició, es pot documentar al segle XIII, i més concretament a partir del 1218, data en què la Inquisició se erigí en Espanya, a petició de san Raimundo de Penyafort, primer inquisidor que se asentó en esta ciudad, Barcelona. Va ser, doncs, per eliminar els dissidents anomenats bons homes (càtars) i valdesos. Malgrat la feina d'extermini feta, la Inquisició no es va dissoldre, sinó que vista la seva eficàcia en la defensa del catolicisme, aquesta idea de Raimon de Penyafort, conjuntament amb la de Nicolau Aymeric, de bastir tota una argumentació jurídica a fi de justificar l'extermini dels dissidents de forma legal, resultà tan "bona" que va ser copiada i posada en pràctica en d'altres indrets d'Europa, i corregida i augmentada quan passà a mans del clergat castellà. A Raimon el van fer "sant" i patró dels advocats!

El 17 de juliol de 1487 es va nomenar inquisidor a Catalunya el frare Alfonso Espina, famós per "l'alt rendiment en l'exercici del seu càrrec", com diem en llenguatge contemporani. Set mesos després del seu nomenament ja tenim a Barcelona els primers processos conclusos. El 25 de gener de 1488 foren sentenciades catorze persones, de les quals, per haver fet escàpol, deu varen ésser cremades en efígie, i les altres quatre, que sí es cremaren, foren en *Trullols*, en *Joan Santafé*, en *Joan Gil Peyser* i *Gabriela Buçeta*, muller del sabater *Pere Buçot* i filla del calçater *Far*, tots conversos, tots amb sobrevesta de canemàs groc, pintades de flames de foc i amb mitres al cap... El 23 de maig es va tornar a fer un acte públic a la plaça del Rei de Barcelona, en el qual foren sentenciades XX persones en efígie (les que havien pogut fer escàpol), però dissortadament *Joanna Badoç*, *Violan Bedorch* i *Bonanata Carcassona* foren escanyades i cremades al Canyet.

Raimon de Penyafort

Fins al moment no ens ha estat possible esbrinar les raons de les condemnes, però tot fa suposar que eren jueus o realitzaven pràctiques jueves. L'any 1505 és condemnat el missioner valdès Barba Urbano, i no és fins un acte de l'any 1561 que trobem els primers màrtirs catalans condemnats per hugonots o luterans.

En l'acte celebrat el 26 de maig, vint-i-un homes i una dona foren exhibits a la plaça del Rei de Barcelona i, per primera vegada, el cronista de la Generalitat escriu que eren *luterans*. En realitat, no eren luterans sinó calvinistes. A Catalunya les idees reformades procedien de la Provença i de Ginebra, però la ignorància dels botxins castellans no donava per més, ja que els heretges castellans eren luterans, puix que procedien d'Alemanya i els Països baixos.

Els inquisidors creien que tot era el mateix. Tampoc el cronista de l'Ajuntament que descriu l'acte no es mullà gairé i escrigué: *eren per ésser estar en errors herètics*. El 30 de juny de 1562, una altra vegada ens trobem a la plaça del Rei perquè hi ha un acte públic d'Inquisició: són condemnats vuit homes i dues dones *luterans pèrfids, relapses i pertinaços*. Duts al Canyet, sis homes foren ofegats i cremats, *els dos altres com que no es volien convertir (al catolicisme) els cremaren de viu en viu...i en tost temps estigueren perseverant en llur perversa i damnable pretensió*.

Gaietà Ripoll, un mestre català sentenciat a la forca el 1832, l'últim condemnat per la Inquisició

Els actes d'Inquisició contra els cristians de fe protestant foren molts fins Gaietà Ripoll, un mestre català sentenciat a la forca el 1832, l'últim condemnat per la Inquisició i que, degut a les moltes protestes internacionals que suscità el fet, no s'en celebraria cap més amb condemna a mort. Però, fins el 1886, continuà essent necessari acreditar, per ocupar càrrecs públics a Espanya l'anomenat certificat de "puresa de sang", document que acreditava no tenir antecedents familiars d'heretges. Després d'uns anys de lluita per les llibertats religioses, aquestes s'aconseguien, i no sens grans dificultats, durant la segona república per desaparèixer el 1936 a causa de "la cruzada nacional" sota el règim del gral. Franco. Les llibertats religioses no es van poder exercir fins l'adveniment de la present democràcia. Actualment, es calcula en mig milió el nombre de catalans cristians, no catòlics, a Catalunya.

Monument erigit a Chanforan (Alps italians), en record al pacte entre valdesos i reformats. Els valdesos van oferir regalar la Bíblia en francès i pagar el cost de la traducció. Els recursos van sortir del poble de Merindol, que va ser cremat, el segle XVI, amb els seus 4.800 habitants. ©

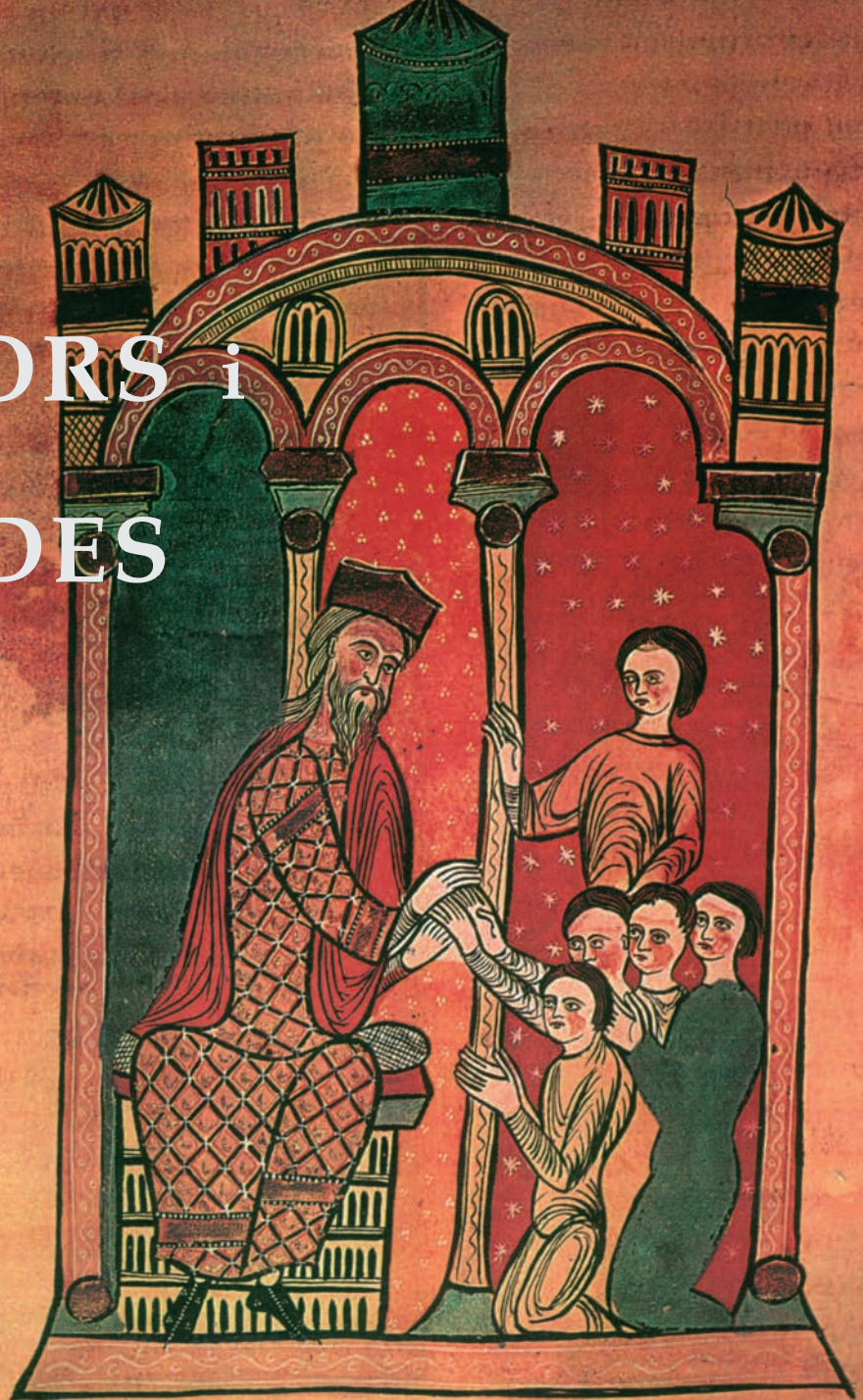
És el primer llibre que s'imprimeix en llengua catalana a EE.UU. UK. Holanda i Mèxic. Els interessats poden demanar-lo a qualsevol llibreria del món o dirigir-se a croSELL@inicia.es o a www.booksurge.com o a www.amazon.com

JOGLARS TROBADORS i LLEGENDES

Per Joana Tarín

Miniatura del "Liber Feodorum Maior" que es troba a l'Arxiu de la Corona d'Aragó i que representa al rei Alfons el Cast o Trobador, primer monarca de Catalunya i Aragó. El rei Alfons fou també trobador, deixant dues notables composicions líriques en provençal.

Amb aquesta trilogia vull fer un petit resum del que va significar la poesia en la nostra cultura durant l'Edat Mitjana.

Joglar. El que anava a les corts dels prínceps, els castells dels senyors, les festes públiques etc., cantant cançons, ballant i fent jocs. Eren gent considerada de baixa categoria, però apreciats per la diversió que proporcionaven a les corts on s'allotjaven. Realitzaven funcions semblants als bufons o als nans. Els més assenyats servien a algun Trobador, portant un repertori més selecte.

Trobador. El Trobador (trobar equivalia a inventar o crear) era el poeta que componia cultament en llengua vulgar, doncs l'expressió -poeta- es reservava al qui ho feia en llatí. Era músic i posava les tonades amb que s'havien de cantar les seves peces. Només eren trobadors persones d'elevada formació, sovint, professionals de la literatura com Bernat de Ventadorn, Girart de Bornelh, Arnaut Daniel o grans senyors que podien dedicar-s'hi com en Guillem de Petieu (el més antic que es coneix), Raimbaut d'Aurenga, els catalans Guerau de Cabrera, Guillem de Berguedà, Hug de Mataplana i tants d'altres, entre ells els reis Alfons I i Pere el Gran.

Un exemple del gran coneixement literari que posseïen aquests personatges el tenim amb Ramon Vidal de Besalú, que a més de les poesies líriques, té tres narracions en vers: "El judici d'amor", "El Castia Gilós" i "L'ensenyament de joglar", aquest darrer consta de 1773 versos aplegats de vuit síl·labes.

Els trobadors, tant si eren d'humil condició com grans senyors, se sentien agermanats pel talent i les afeccions comunes i no hi havia entre ells impediments degut a la desigualtat social.

No tota la poesia trobadoresca és amorosa i delicada, sinó que hi havia molts gèneres. El "*Sirvantès*" que era per qualsevol manifestació de caràcter aïrat. El "*Plany*" es feia en motiu de la mort d'una persona il·lustre. La "*Pastorel·la*" narra amors entre cavallers i pastores. "*L'Alba*" era l'expressió de dos enamorats que s'havien de separar quan apuntava el dia. "*La Dansa i la Balada*" eren cançons per ser ballades.

Cap a finals del segle XIII es començà a confondre trobadors amb joglars, paral·lelament a la decadència d'aquest tipus de literatura.

Llegenda

Hi havia un trobador anomenat Guillem de Cabestany al qual s'atribuí la llegenda que vaig a referir-vos.

"Guillem de Cabestany fou un cavaller de la contrada del Rosselló, molt preuat per les armes, la cortesia i el servei.

A la seva contrada hi havia una dama que es deia madona Soremanda, muller d'en Ramon de Castell Rosselló, que era un noble molt ric, dolent, fer i orgullós.

En Guillem de Cabestany estimava a la dama i ella l'inspirava en les seves cançons. I la dama que era jove, alegre, gentil i bella, el volia més que res del món.

Això fou dit a en Ramon de Castell Rosselló, i ell com home irat i gelós, inquirí tot el fet, al saber que era cert va fer guardar la seva muller.

Un dia que en Ramon es trobà amb Guillem de Cabestany, que anava sense companyia, el matà, li va treure el cor del cos i feu-li tallar el cap. Féu rostir el cor i el donà a menjar a la seva muller. Quan la dama l'hagué menjat, Ramon li digué: "*Sabeu que heu menjat?*" i ella digué: "*No però m'ha semblat una vianda molt bona i molt saborosa*". I ell li digué que era el cor d'en Guillem de Cabestany i perquè ho cregué li feu portar el cap davant d'ella.

Quan la dama hagué vist i sentit això, va dir: "*Senyor m'heu donat un menjar tant bo que mai més no en prendré un altre*". En sentir-ho ell correngué amb l'espasa i volgué ferir-la, però ella correngué a un balcó, es deixà caure i morí.

La nova s'escampà pel Rosselló i per tot Catalunya. Hi hagué gran tristesa per tot arreu i la queixa arribà al rei d'Aragó. El qual anà a Perpinyà i féu cridar a en Ramon de Castell Rosselló i quan fou vingut el féu empresonar, li prengué el castell i el féu enderrocar. Després féu portar a en Guillem de Cabestany i la dama a Perpinyà i posar-los en un monument davant la porta de l'església i féu esculpir sobre el monument de quina manera havien estat morts, i ordenà que per tot el Rosselló tots els cavallers i les dames els vinguessin a fer aniversari cada any. En Ramon de Castell Rosselló morí a la presó del rei".

Doncs bé, com a comiat us diré, tal com feien els trobadors:

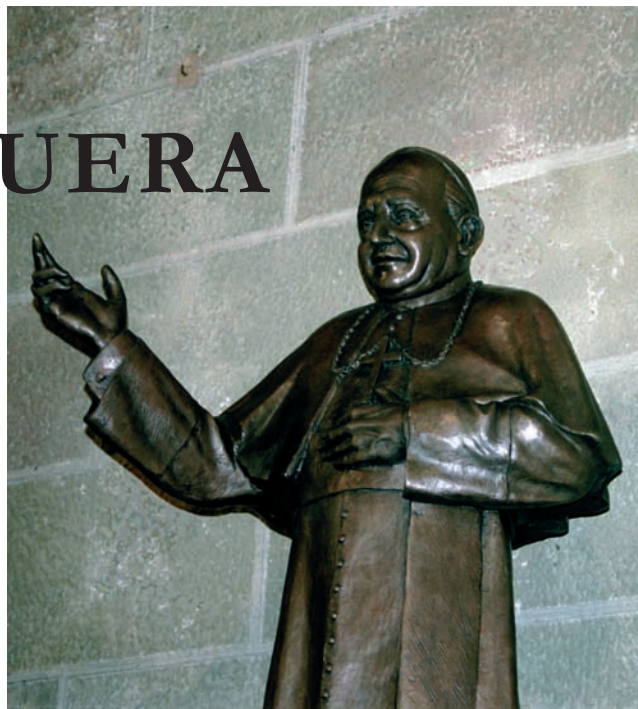
Senyores i senyors, si aquest conte us ha agradat, gran favor m'heu dispensat. ©

JOAN XXIII

a ESPARREGUERA

Com vàrem anunciar en l'anterior Cartulari, en l'apartat de Notícies, l'escultura del Papa Joan XXIII, realitzada per l'escultor Ramon Cuello, va ser presentada i posteriorment beneïda el passat 15 de febrer a l'Església parroquial de Santa Eulàlia d'Esparreguera, on queda definitivament emplaçada.

Amb un nombrós públic assistent, va tindre lloc una cerimònia força emotiva. La missa va ser oficiada pel **Mossèn Manel Simó**, seguidament l'autor de l'obra en **Ramon Cuello**, va llegir la pregària, feta per ell i que a molts dels assistents ens va fer vibrar i per que no, emocionar. Per això l'hem reproduït aquí, perquè tots en puguin gaudir.

Pare Etern de bondat infinita, escolta les nostres pregàries.

Tu, Senyor, que vares agafar un manyoc de fang i amb el teu alè diví vares fer l'home a imatge i semblança teva.

Preguem per l'art de l'Escultura i els escultors.

Pare Diví. El gloriós Rei David dansava embogit de fe a l'entorn de l'Arca de l'Aliança per enaltir el teu poder i la teva glòria.

Preguem pels dansaires i per la Dansa.

Senyor, tu que vas crear l'espavoridor soroll del tro, la bella harmonia de la brisa quan suaument acarona el blat i les flors, del rossinyol quan refila i dels ocells quan canten, fent la melodia infinita i la música de la teva Creació.

Preguem per la Música i els músics.

Altíssim Pare nostre, tu que vas crear els bellíssims colors de l'aurora, els rosers més suaus, els tarongers més formosos. Els blaus més serens del migdia; els colors de la posta del sol, els blaus més vellutats de la nit quan preparam el nostre descans tot posant-nos a les teves mans.

Preguem pels pintors i la Pintura.

Preguem, perquè tots els teus fills i filles de la terra sapiguem estimar la bellesa de l'Art i la posem en el nostre cor, perquè també és creació teva.

Bon Pare, escolta'ns.

Posteriorment el conegut baríton **Manuel Ausensi**, ens va impressionar amb la seva gran i encara potent veu. Vàrem contar també amb la soprano del Liceu **Maribel Arquè**, que ens va cantar una esplèndida i emocionant Avé Maria.

La soprano Maribel Arquè

El baríton Manuel Ausensi

Un dels moments més esperats va ser la benedicció de la imatge, que estava coberta per un mantell i que es va destapar amb l'admiració de tothom. L'escultura, fosa en bronze, s'ens va aparèixer realment esplèndida. Des d'aquestes pàgines, felicitem a l'amic **Ramon Cuello** per aquesta gran obra i per tota la seva trajectòria com a escultor.

Com a cloenda de la cerimònia, ens van oferir un acte realment extraordinari dins de l'església; vàrem pogué gaudir d'una espectacular exhibició dels **Castellers d'Esparreguera**.

Una vegada acabat l'acte es van servir unes pastes i cava per tots els assistents. Sortint de l'església, a la mateixa plaça, vàrem seguir fruit de l'exhibició Castellera. ☐

ELS CÀTARS

Per Elvira Cuadrado

Els comtats catalans i occitans al final del segle XII.

Antecedents i Societat

La ideologia càtara neix a L'Europa del segle XII i es desenvolupa plenament durant el segle XIII, expandint-se principalment a la zona de L'Occitània, en llocs amb un relatiu desvetllament d'una classe burgesa en relació amb el sistema feudal, emmarcada en una societat innovadora on comencen a desenvolupar-se pràctiques d'intercanvi comercial amb un cert nombre de regions com la Renania, Flandes, la Xampanya i el Nord d'Itàlia i, emmarcada dins d'una societat on es practica la tolerància religiosa, l'erudició, la filosofia i altres activitats intel·lectuals com ara la poesia i l'amor cortès. L'hebreu i l'àrab s'aprenien a Lunel i a Narbone, hi havia escoles dedicades a l'estudi de la Càbala. Els nobles eren cultes en un moment en què la majoria no sabien llegir ni escriure.

Es indubtable que el catarisme es va estendre com una taca d'oli a través d'Europa durant el període històric de reobertura de les grans rutes comercials. La lletra de canvi, l'avantpassat directe del xec i la targeta de crèdit, va ser inventada a Tolosa al segle XII.

Sembla que la paraula "catharos" va ser "inventada" al Segle XII per Ekbert de Schönau (1163), val a dir que en general es té un coneixement equivocat del catarisme, malgrat això el catarisme constitueix un cas únic dins la història occidental. Sembla que els seus orígens parteix del bogomilisme búlgar, com un moviment revolucionari nascut de la indignació per la conducta negligent i la corrupció dels clergues de l'església romana (hi havia esglésies on no s'havia dit missa en 30 anys).

Creences

Les creences càtares se centraven fonamentalment en el concepte dual dels principis del bé i del mal, que assimilaven en un plànol còsmic a la lluita entre la Llum i Les Tenebres. Per lluitar contra el Mal i les ànimes no quedin

presoneres per sempre en el cos material, Déu sotmet a l'home a la malaltia i a la mort, les ànimes aniran de "cos en cos" fins a trobar mitjançant la purificació complerta el món espiritual. Per lluitar contra el Mal i retrobar el cos de Llum l'home té dos mitjans: El perfeccionament interior i la puresa de l'amor.

Els càtars renunciaven als béns materials i feien "vot de pobresa", admetien les lleis civils per la defensa d'un orde terrenal que consideraven com a "provisional", rebutjaven les lleis penals i només acceptaven per als culpables "sancions educatives" que havien d'estar plenes d'amor i mai d'odi. Els "castics" no havien de provocar la rebeldia dels delinqüents, sinó despertar el desig de rectificar la seva conducta.

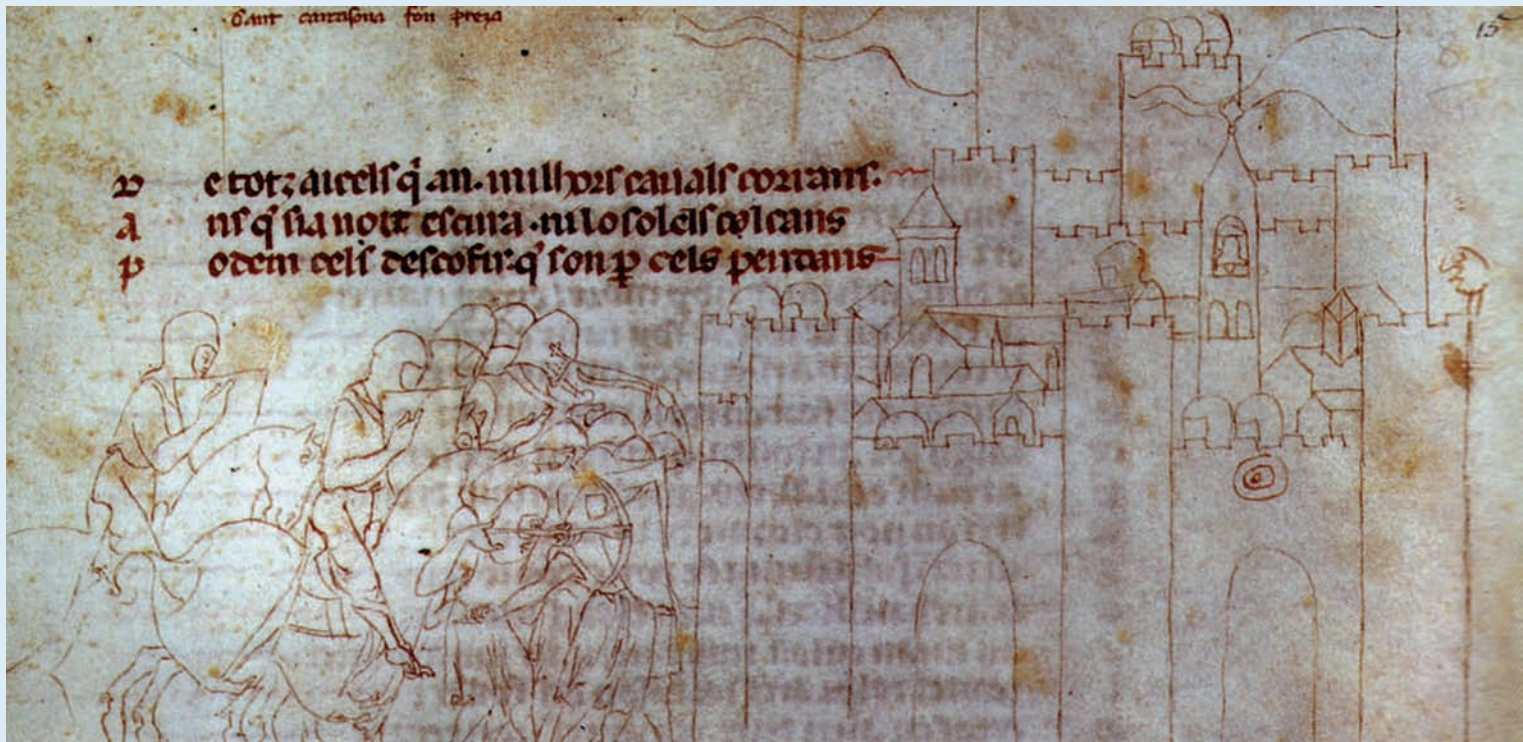
Rebutjaven la violència i la mort de qualsevol ésser viu home o animal i no menjaven carn.

Els ministres de culte anomenats "bonshomes" o "perfectes" eren triats d'entre els creients instruits. No hi ha una jerarquia ni ritus honorífics sinó funcions administratives que, d'altra banda s'estenia a les dones que podien predicar i administrar el "consolament", que era el ritu solemne que permetia al creient després de la purificació de la seva ànima rebre la iniciació espiritual.

El fet d'evitar que el catarisme i les seves creences s'expandissin es considera un deure imperiós, *calia conjurar el perill* !. I la creuada es desencadenà en terra Occitana.

Bíblia càtara, segle XIII, coneguda com el Nou Testament de Lió. Escrita en occità, conté els rituals càtars del servici, de l'oració dominical i del consolament.

Miniatura que representa el setge de Carcassona, durant la croada de 1209.

Les creuades

Els càtars ja havien patit persecucions des d'aproximadament l'any 1114 (en què són cremats a Soissonais dos camperols per heretges), però la persecució esdevingué formal a partir de l'any 1180.

PRIMERA CREUADA CONTRA EL FEUDE DE TRENCAVELL

La primera Creuada l'inicià el Papa Innocenci III, qui ja havia disposat a l'any 1180 una expedició contra Lavour. Amb el pretext de la mort el llegat del Papa Pere de Castellnau, l'església inicià el 28 de març de l'any 1209 una expedició militar d'envergadura dirigida per Arnaud Amaury, on contà només amb l'ajut dels nobles francesos del nord i fraccions de la cavalleria dels països veïns, principalment d'Alemanya,

L'exèrcit reunit era considerable (dos mil cavallers i dos-cents mil plebeus) marxà des de Lyon vers els dominis del comte Raimon-Roger Trencavell, vescomte de Besiers, Carcassona i Albi entre altres, home poderós que, si bé era de creences ortodoxes era considerat un gran protector dels càtars, el comte intentà evitar la invasió anant a la ciutat de Montpeller a entrevistar-se amb Arnaud per demanar-li la "reconciliació" amb l'església, aquest, es negà a rebre'l, marxant vers de Besiers per posar-hi setge. Arribat a les portes de la ciutat demanà al bisbe de la catedral de Sant-Nàzaire el lliurament del càtars i davant la negativa, la ciutat va ésser presa.

Els habitants cercaren refugi a les esglésies, però els creuats romans, no respectaren el dret d'asil i més de set mil persones de totes les edats i creences foren massacrats a l'església de La Madelein seguint les ordres de Arnaud Amaury qui digué: "mateu-los a tots. Déu reconeixerà als seus". La ciutat quedà totalment arrasada i saquejada.

L'exèrcit creuat marxà cap a Carcassona, assetjant-la el 1d'agost de 1209, el comte Trencavell es fet presoner i Carcassona caigué en poder dels creuats, essent adjudicada a Simó de Montfort qui esdevingué vescomte de Carcassona i Besiers i cap militar de la creuada. Conquerint nombrosos castells de la regió al fugir els seus senyors (Castres, Mirepoix, Pamiers, Albi, etc), assetjà les fortaleses on es refugiaven els càtars fugitius de Brinon i Termes, prenent-les i cremant a la foguera a tots els càtars que no es converteixen a l'Església romana.

Segell de Raimon Trencavell I, vescomte de Carcassona

SEGONA CREUADA: RAIMON VI COMTE DE TOLOSA

Ara calia vèncer a Raimon VI, comte de Tolosa.

A la primavera de 1211, Simó de Montfort prent la fortalesa de Lavour, tots els habitants són cremats vius a la foguera. L'exèrcit continuà la seva marxa cap a Tolosa, arrasant tots els castells i fortaleses que trobava en el seu camí (Montaigut, Bruniquel, Sant-Marcel, etc), arribat a Tolosa assetjà la ciutat, però va haver de desistir i aixecà el setge el 29 de juny de 1211. Gràcies a la mediació del rei Pere d'Aragó amb el Papa, aquest ordenà la pacificació del Llenguadoc i la fi de la creuada.

Tercera Creuada: L'intent de reconquesta

La creuada tornà a decretar-se a l'any 1213 i novament Simó de Monfort pren el comandament, però el compte Raimon VI, amb l'ajut de Pere el Catòlic, formà un exèrcit decidit a recuperar el seus dominis, lliurant batalla a Muret, desgraciadament varen ésser derrotats i el rei Pere morí a la batalla. Malgrat la derrota el Comte de Tolosa aconseguí recuperar Tolosa i el 13 de setembre de 1217 entrà a la plaça com alliberador.

Poc havia de durar la pau; Simó de Monfort posà setge a la ciutat al juliol de 1218 però morí en l'intent a causa de l'impacte d'una pedra llençada per les dones que defensaven la ciutat.

Desapareguts els principals protagonistes de la creuada: Simó de Monfort, Raimon VI (1222) i el Papa Innocenci III (1216), el fill de Simó de Monfort, pren el comandament i continuà la creuada.

Segell de Raimon VII, comte de Tolosa

Quarta Creuada: L'extermini

Lluís VII, rei de França, que esdevingué a la mort del seu pare, senyor de les terres occitanes, va acceptar l'ofertament del fill de Simó de Monfort, qui li cedí els drets, a l'any 1223. Entretant els càtars es recuperaven de la desfeta i anaven ocupant el seu lloc dins la societat occitana a plena llum del dia, reprenent el seu ministeri, celebrant al 1226 un Concili a Pieusse i creen nous tallers com els teixidors a Cordes. Montsegur esdevé, perquè el bisbe càtar Guilabert de Castres, així ho demana, el cap i seu de l'Església càtara.

Malgrat que el comte de Tolosa Raimon VII, aconseguí conservar les terres de Tolosa i part del Llenguadoc es veié obligat a capitular davant del rei francès.

Malgrat tot, Montsegur continua resistint-se, no acceptant la submissió al rei francès i a l'Església Romana, convertint-se en el símbol de la resistència religiosa i política, darrere els seus murs gairebé inexpugnables, els ministres càtars mantenien intacta les seves creences. Cavallers de Montsegur comandaren una expedició punitiva que assassina als inquisidors de Tolosa. Aquest fet desencadenà l'expedició manada per l'arquebisbe de Narbona Pierre Amiel i el bisbe d'Albi Durand, qui per ordre del Papa i amb l'ajut del rei francès, marxaren vers Montsegur posant setge a la fortalesa al març de 1243, aconseguint la rendició el 2 de març de 1244, essent-li lliurada el 16 de març de 1244, per Pierre Roger de Mirepoix. Dossents vint creients càtars varen morir aquell dia voluntàriament, cremats vius al peu de Montsegur. ☐

Bibliografia. Els Càtars, Jesús Mestres i Godes - El veritable rostre dels Càtars, Anne Brenon - Los Càtars herejia o democracia, René Nelli - La increíble odisea de los Càtars, Lucienne Julien - El enigma sagrado, Richard Leigh.

Estela erigida a Lavaur en memoria dels Càtars.

A LAVAUR LO POBLE
OCCITAN PERDET SON
INDEPENDENCIA
MAS DINS SET SEGLES
LO LAURIER TORNARA
VERDEJAR.

MERC@HARD
INFORMÀTICA

MERCA - HARD, S.L.

Longitudinal 4, núm 22, Vestibul B

Tel. - Fax 93 262 70 18

Mercabarna - 08040 Barcelona

mhard@intercom.es

VENDA, REPARACIÓ I MANTENIMENT D'ORDINADORS
IMPRESSORES I MONITORS.

INSTAL·LACIÓ DE XARXES LOCALS.

INSTAL·LACIÓ DE PROGRAMES DE COMPTABILITAT,
GESTIÓ COMERCIAL I TPV.

INSTAL·LACIÓ I ACTUALITZACIÓ D'INTERNET.

CREACIÓ I ACTUALITZACIÓ DE PÀGINES WEB.

VENDA D'ACCESORIS I CONSUMIBLES.

La Nit del Llibre

sisena trobada

El sopar de la Nit del Llibre, organitzat pel professor Joan Panadès de l'Institut de Tècniques de la Comunicació Oral (INTECO) ha arribat enguany a la sisena edició. L'acte es va celebrar el passat 22 d'abril, vigília de la diada de Sant Jordi, a l'Hotel Gran Catalònia del carrer Balmes de Barcelona, i va comptar amb la participació de diferents personalitats del món de les lletres i de la cultura, així com d'ex-alumnes i coneguts del professor Panadès.

Amés de gaudir de l'àpat, els assistents al sopar van poder escoltar les paraules de les diferents personalitats, que van exposar la seva relació amb el món de la cultura i, en concret, amb el món de la paraula. El periodista radiofònic Salvador Escamilla, un dels personatges habituals dels actes organitzats pel professor Panadès, va ser l'encarregat de presentar l'acte i conduir els torns d'intervencions.

L'escriptor Joan Agut va explicar la seva experiència amb la literatura i com va abandonar de cop i volta la seva feina de peixater per anar cap a París a la recerca de la vida bohèmia i iniciar el contacte amb la literatura.

Com si d'un joc de màgia es tractés, l'escriptor Agustí Rodes va fer servir un joc de cartes per donar a conèixer de forma amena i divertida la seva darrera obra "Un tast d'història de Catalunya".

L'escriptora Núria Mínguez va explicar com s'ho fa per treure la inspiració per a la seva prolífica producció literària i va donar unes pinzellades sobre l'argument de la seva darrera novel·la, que de ben segur va despertar l'interès de saber com continuava a molts dels assistents.

La paraula rebé un insigne homenatge amb la intervenció de l'actriu Carme Sansa, que llegí un article publicat a la revista "Lletres" on s'elogiava la literatura i la feina de l'editor com a artífex de la difusió de la cultura.

També intervingueren Miquel-Lluís Muntané, poeta i escriptor, que va glossar breument el plaer d'escriure i Martí Olaya, president del Patronat Folch i Torres, que va explicar amb molt d'entusiasme el centenari de la revista "Patufet".

El moment més entranyable de la nit arribà quan la poetessa i exalumna Elena Higuera va dedicar unes paraules d'homenatge a Margaret Escala, sòcia d'Insteco, per la seva dedicació i per la feina realitzada al llarg de molts anys en l'organització de tots els actes promoguts pel professor Joan Panadès.

Com cada any, la il·lustració del díptic és la reproducció d'un original de la pintora Lluïsa Goberna, fet que va rebre l'agraïment de tots els assistents amb un calorós aplaudiment, aprofitant la seva presència.

En finalitzar les intervencions s'obrí un espai de participació on els assistents van poder plantejar les qüestions que més els interessava de forma oberta i distesa que va perllongar l'acte més enllà de la mitjanit. Els sopars de "La Nit del Llibre" són una tradició consolidada al llarg dels anys i s'han convertit en una referència en l'agenda cultural barcelonina. ☐

Joan Anton Font

Ermita de la Mare de Déu de la ROCA

Per Maribel Gallèn

Fent una excursió amb una colla d'amics, un dia d'abril molt assolejat, clar sense cap núvol, un dia preciós, ens vam dirigir cap a la província de Tarragona, per visitar l'Ermita de la Mare de Déu de la Roca, situada a dalt d'un penya-segat d'uns 292 m. d'altitud sobre el nivell del mar i a uns 4 Km. de Mont-roig del Camp.

L'Ermita està ubicada sobre les restes d'un antic Castell Feudal datat del segle XII-XIII, del qual encara és poden observar vestigis de les seves muralles.

L'indret es meravellós, té unes vistes panoràmiques impressionants. L'erosió de les roques roges originàries de l'Era Primària, crea un ambient màgic i misteriós ple de coves naturals, amb vistes impactants del litoral de la Costa Daurada, pel camí fins arribar a dalt, t'acompanyen diverses classes de flors i plantes aromàtiques posant de manifest la primavera.

No és cap estranyesa relacionar aquest paisatge tan singular, amb el culte d'alguna divinitat pagana. Descobertes arqueològiques fan pensar en la deessa Isis, del segle I. Mentre el culte cristià remunta al temps de la imatge de "Mare de Déu trobada" de la Roca i la seva llegenda d'haver estat trobada per un pastor, veient-se aquest obligat a aixecar una capella al mateix lloc.

La devoció per la Mare de Déu de la Roca, apareix en documents l'any 1230, es freqüentada per a fidels romiatges, per encomanar-se a viatges, per prometes i es costum visitar-la el 8 de Setembre, dia de la Mare de Déu trobada.

L'Ermita al llarg del temps s'ha anat ampliant, transformant i reconstruint, havent estat malmesa i profanada en diverses ocasions per gent desaprensiva i pels soldats francesos saquejada i cremada l'any 1811. Fou reconstruïda com van poder l'any 1814.

De la "Mare de Déu trobada" a la imatge actual n'hi ha hagut d'altres. Hom recorda la del segle XVIII i cremada l'any 1936 durant la guerra civil, reposada l'any 1940 i que fou robada l'any 1979 i novament reposada i pagada amb subscripció popular l'any 1980. La imatge fou coronada per l'arquebisbe Ramon Torrella l'any 1.989.

Per damunt de l'ermita s'alça la capella construïda l'any 1826, dedicada a Sant Ramon, el qual ha estat advocat dels pescadors. Les seves parets blanques i el llum que hi cremava tota la nit servia de guia als pescadors de la veïna vila de Cambrils.

L'Ermita de la Mare de Déu és regentada avui per un Patronat que s'ocupa de la seva reconstrucció i conservació, gracies als donatius oficials i de tot el poble de Montroig.

Gerra que contenia l'oli de la llàntia del Santuari de la Mare de Déu de la Roca, guardada a la casa de la família Toda. Segons explicava l'avia Josepa Espasa, aquest oli no s'acabava mai.

Com a tots els llocs existeix una llegenda...

LA LLEGENDA DEL REI MORO

Hi havia una vegada un rei moro que pujà a l'ermita amb el seu cavall. Va pujar fins a l'ermita de Sant Ramon robant la llàntia d'argent que allí hi havia. També va robar les joies de la Mare de Déu de la Roca. Mentre estava robant es desfermà una gran tempesta amb terribles llamps i trons. El rei muntà el seu cavall emportant-se tot el que hi havia robat, però el cavall, ensurtat pels llamps i trons que no paraven es desbocà, caient juntament amb el rei al barranc, on tots dos moriren.

Aquest lloc és conegut per la "baidada del rei moro", on encara es poden veure les petjades del cavall.

Hi ha qui diu també, que encara es pot veure la silueta del rei moro i la del seu cavall a l'altra part del barranc, a través de les herbes que el cobreixen.

Fent un punt i a part d'aquesta història força interessant i captivadora. Els meus amics i jo vàrem esmorzar a l'hostalatge de l'Ermita, i vàrem gaudir i delectar dels fruits de la pròpia terra.

Us invito a que visiteu aquests indrets tan meravellosos i enigmàtics i proveu la seva gastronomia casolana. ☐

Monestir de **SANT CUGAT** del Vallès

Per Lluïsa Goberna

La població de Sant Cugat del Vallès, fou en altres temps un molt renombrat lloc d'estiueig. Encara avui es conserven moltes de les torres i xalets modernistes i noucentistes d'aquella època. Actualment es un nucli residencial per viure tot l'any.

Aquí, en aquesta localitat es troba el notable **MONESTIR de SANT CUGAT** del Vallès, que fou **L'ABADIA BENEDICTINA MÉS IMPORTANT DEL COMTAT DE BARCELONA.**

Antigament hi havia el "*castrum Octavianum*", (fortificació o castell romà), prop de la via que portava de Barcelona a Egara. Part dels fonaments del monestir, són de l'antiga fortalesa romana.

Diu la tradició, fonamentada per la història, que a l'any 304 va ser perseguit i martiritzat el nord-africà Cugat, que va vindre aquí a predicar el cristianisme. El poeta Ilatí Prudenci en el seu "*Peristphanon*", va cantar el seu martíri.

L'església va ser construïda entre els segles XII i XIV i es pot constatar la transició del romànic al gòtic. L'interior consta de tres naus, on els murs i els pilars que separen les naus són romànics, com també els tres absis. Pertanyen a les primeries de la construcció, posteriorment el bell cimbori octogonal, es d'un gòtic primerenc.

La façana de l'església és ja, plenament gòtica, així com la magnífica rosassa central, flanquejada per dues rosasses més petites.

L'esvelt i elegant campanar de torre i planta quadrada, es romànic del segle XI.

Detall del capitell on es representa al escultor Arnau Cadell, autor del claustre.

El Claustre és de finals del segle XII, sent un magnífic exemplar i un dels més destacats de l'art romànic català. Va ser construït cap al 1190, en temps de l'Abat Guillem d'Avinyó.

Té 144 capitells magistralment esculpits. Entre d'altres es poden veure, representacions de l'Antic Testament i Nou Testament i diferents representacions vegetals i animals, sobre tot, mitològics. També es pot veure una cosa que no es molt freqüent. **En un dels**

Excavació al jardí del claustre

capitells, hi ha una representació del mateix escultor del claustre, en Arnau Cadell, cisellant un capitell. Al costat, l'autor va posar la següent inscripció en llatí:

**"HEC EST ARNALLI SCULPTOR IS FORMA CASTELL I QUI CLAUS-
RUM TALE CONSTRUXIT PERPETUALE".**

**"Aquesta es la figura d'Arnau Cadell Escultor que construí aquest
Claustre per a sempre".**

El podeu trobar al nord-est del claustre. Arnau Cadell, va ser també, l'autor del Claustre de Girona.

La part més antiga de Sant Cugat, es troba al jardí del claustre, on es van fer varies excavacions i es va trobar una petita construcció funerària paleocristiana o "*martyrium*", (es diu de l'edifici aixecat sobre la tomba d'un màrtir). Aquí devia ser el lloc on va ser enterrat el nord-africà Cugat, després de ser martiritzat a principis del segle IV.

Posteriorment es va ampliar, afegint-hi un absis en l'època visigòtica, cap als segles VI o VII.

L'abat, junt amb varis monjos de Sant Cugat, varen ser morts durant l'expedició del cabdill àrab Al-Mansur i les construccions monàstiques foren malmeses. Degut a aquests esdeveniments, durant el segle XI es van portar a terme grans obres de reconstrucció.

Es una visita recomanada pel seu llegat cultural. Va ser declarat Monument Històric-Artístic el 1931. ☐

El passat 19 de gener va tenir lloc la presentació del llibre d'**AGUSTÍ RODES I CATALÀ**

UN TAST D'HISTÒRIA DE CATALUNYA, a l'Auditori del Museu d'Història de Catalunya

Van presidir l'acte: el Sr. **Jaume Sobrequés**, director del Museu d'Història de Catalunya, el Sr. **Pere Balañà**, filòleg i historiador, el Sr. **Joan Panadès**, professor d'oratoría i la Sra. **Maria del Mar Espar**, advocada.

A la Biblioteca Arús i dintre del cycle de conferències, organitzades per l'Institut, el passat 25 de març, el Sr. **Rodes**, ens va parlar d'un tema força interessant "**Viure sense el Decret de Nova Planta**".

CONFERÈNCIA SOBRE EGIPTE, A "LA CASA DEL MAR"

El passat 20 de gener l'egiptòleg en **Josep de Alberto**, ens va tornar a delectar amb una magnífica conferència sobre Egipte, titulada "**Enigmes d'Egipte**".

Aquesta vegada el marc va ser "La Casa del Mar", on el conegut poeta i comunicador **Ricardo Ardevol**, dins de l'associació cultural "EL COR DE L'ART", dirigeix amb gran èxit de públic tots els dimarts, les trobades poètiques i també festivals i homenatges de rellevants figures de l'Espectacle, Radio i T.V.

La conferència va ser molt didàctica i amena, acompanyada amb la projecció de nombroses i molt interessants diapositives, tot això va fer que el públic respongués amb un gran aplaudiment al final d'aquesta.

El dia 11 de març, el Sr. **de Alberto**, també, dintre del marc de conferències de l'Institut va impartir una conferència a la Biblioteca Arús, amb el títol "**Els Templers a Egipte**". Com les anteriors, seguida amb gran interès pels assistents. ☐

ADMINISTRADOR DE FINQUES

FINQUES CLARAMUNT

Administra, lloga, ven.
Gestió i inversió immobiliària.
20 anys al vostre servei.

C/. Prats de Molló, 10
Telf. 93 201 85 16 Fax 93 200 90 09
08021 - BARCELONA

A l'Àmbit Cultural del Corte Inglés (Portal de l'Àngel, Barcelona), es va fer la presentació de la novel·la "Mamma Diva", de l'autora catalana **Núria Mínguez**, el passat 16 d'abril.

Van fer la presentació del llibre l'escriptor **Agustí Rodes** i el professor **Joan Panadès**.

En **N'Àngel Gordon** i En **Mariano Montià**, en representació del **Gran Mestre de l'Estament**, varen fer entrega de la credencial del **Gran Collar** a **Don Francisco de Borbón i Escasany**, **Gran Mestre** de la "Orden de San Lázaro de Jerusalén". L'acte d'entrega va tenir lloc el passat 24 d'abril, a Toledo, durant la Cerimònia d'Investidura de l'Orde.

El passat 1 d'abril, com a cloenda de l'esmentat cicle de conferències organitzades per l'Institut, a la **Biblioteca Arús**, el Sr. **Àngel Gordon**, ens va parlar de "Entitats de la Natura", un tema força encisador. ☐

Forest & Carrillo

Asesores

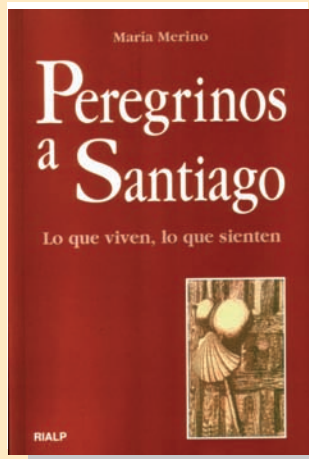

Gestión Empresarial -Fiscal-Contable -Laboral-Jurídica.

*Avda. del Paral·lel, 98 Esc.B. Entr.2a.
BARCELONA 08015 (SPAIN)
Telf. 93 442.78.88 Fax 93 441.97.01*

*[e-mail:asesores@forest-carrillo.com](mailto:asesores@forest-carrillo.com)
www.forest-carrillo.com*

Para información de nuestros servicios y equipo de profesionales, les recomendamos visite nuestra página WEB.

Estas historias son reales, y ofrecen un amplio panorama de testimonios y vivencias de las personas que hacen el Camino de Santiago. Las circunstancias de los peregrinos son tan variadas como la humanidad. pero para todos hay siempre un antes y un "después".

EL TEMPLE, magníficamente definido por Bernardo de Claraval como la Nueva Milicia, a la vez temporal y espiritual, es una Caballería mística que cabalga en el Sendero de la Iniciación Crística, en el de la Ciencia Sagrada. Por eso, el Gran Sello de la Orden lleva un caballo en marcha montado por dos Caballeros con dos lanzas. El caballo simboliza el Conocimiento. Los dos Caballeros representan la verdadera Fraternidad y la Unidad existente entre los dos egregores del temple, el terrestre y el celeste....

Aquests llibres i altres novetats els podeu trobar a

LLIBRERIA KARMA

La genuina llibreria del Paral·lel

**LA MILLOR EXPOSICIÓ
DE LLIBRES
I ARTICLES ESOTÈRICS**

**Avda. del Paral·lel, 143
08004 BARCELONA**

**Tel. 93 325 79 88
Fax 93 425 45 73**

En 1115 dos caballeros franceses decidieron consagrar sus vidas a proteger de los bandidos a los peregrinos que hacían el camino de Jaffa a Jerusalén. Éste fue el origen de la Orden de los templarios, una poderosa organización que se extendió por toda la Cristiandad. Los monjes-guerreros sostuvieron gran parte del esfuerzo militar de occidente en Tierra Santa...

H. DE J. PANADES S.L.
CASA FUNDADA EN EL 1900

*FLORS, PLANTES,
ARTICLES DECORACIÓ,
ORNAMENTS NADALENCES,
ACCESORIS DE FLORISTERIA.*

**C./ESGLÉSIA, 18 08780 PALLEJÀ
T.I FAX 936633055 BARCELONA**

www.hjpanades.com

www.barrinet.net/hjpanades

info@hjpanades.com

**ASOCIACIÓN DE
PARAPSIKÓLOGOS
DE CATALUNYA**

ÁNGEL GORDON

- Profesor de control mental y cultura psíquica
- Hipnólogo
- Musicoterapeuta

93 459 22 55

**08009 BARCELONA
Av. Diagonal, 329, 3º 2ª
Fax: 93 459 24 05
www.paginasamarillas.es**

SALVADOR DALÍ

ESCUPTOR

*Elefant Còsmic. Bronze fos a la cera perduda. Obra original de Salvador Dalí.
Pertanyent a la col·lecció Clot i creat al voltant de 1970.*

*La Sala Güell, situada a l'edifici del Reial Cercle Artístic, Palau Pignatelli, C/. Arcs n.º 5 de Barcelona.
Presenta la mostra "Dalí escultor".
Una ocasió única de contemplar obres procedents de varies col·leccions privades.*